

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๓๙

การเขียนบทความ

ยศ-ชื่อ-สกุล ร.อ. สิทธิชัย คุชชะกุล สมมนาที่ ๑๑ หมายเลข..๑๑๑๑

ชื่อเรื่อง โจโก วิโดโด (Joko Widodo)

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ให้ผู้อ่านทราบถึง คุณลักษณะของความเป็นผู้นำของ โจโก วิโดโด (Joko Widodo) ในข้อ การยึดมั่นในคุณธรรม และความมุ่งมั่นในงาน รวมทั้งการนำบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษามาประยุกต์ใช้

อดีต “ลูกชายคนขายผืน ชนชั้นกลางชาวบ้านทั่วไป แฟนเพลงเฮฟวีเมทัล” สู่นายา “บารัค โอบามา แห่งแดนอิเหนา”

นายโจโก วิโดโด (Joko Widodo) หรือ “โจโกวี (Jokowi)” เป็นชายรูปร่างผอมโปร่ง มีรอยยิ้มตลอดเวลา ทำทางเป็นมิตรในเวลางาน ลักษณะคล้ายอดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา “บารัค โอบามา” จึงได้รับสมญานามว่า “โอบามาแห่งแดนอิเหนา” เขาเป็นที่จดจำจากนโยบายต่อต้านคอร์รัปชัน และสร้างสังคมมุสลิมสมัยใหม่ที่ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย นอกเวลางานผู้คนมักจะเห็นเขาใส่เสื้อยืดวงเมทัล เข้าไปมันส์กับคอนเสิร์ตร็อกต่าง ๆ เสมอ จนสื่อมวลชนแทบทุกสำนักตั้งฉายาให้เขาว่า “ผู้นำชาธิร็อก” เขาได้เปิดประวัติศาสตร์หน้าใหม่ทางการเมืองให้กับอินโดนีเซีย ที่ประธานาธิบดีไม่ได้มาจากกองทัพ หรือ ตระกูลชนชั้นนำ แต่มาจากลูกของพ่อค้าเฟอร์นิเจอร์ ฐานะยากจน ในเมืองเล็ก ๆ ที่ชื่อว่าสุราการ์ตา ซึ่งในบทความฉบับนี้ผู้่านจะได้ทราบถึง ความโดดเด่นในคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ในด้านการยึดมั่นในคุณธรรม และความมุ่งมั่นในงาน ของ โจโก วิโดโด อีกทั้งผู้เขียนได้ถอดบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษาประวัติของผู้นำท่านนี้ เพื่อให้ผู้อ่านได้แนวทางในการนำมา ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในด้านการปฏิบัติงานต่อไป

เริ่มจากโจโก วิโดโด เป็นชื่อที่แปลว่าความแข็งแรง ในภาษาชวา ซึ่งประธานาธิบดีผู้แข็งแรงวัย ๖๑ ปีท่านนี้ ได้สร้างประวัติศาสตร์ใหม่ให้การเมืองของอินโดนีเซีย ในการลงชิงตำแหน่งครั้งแรกของเขาในปี ๒๐๑๔ ที่เขาถือเป็นประธานาธิบดีคนแรก ที่ไม่ได้มาจากชนชั้นนำ หรือมียศตำแหน่งในวงการทหารเหมือนอย่างประธานาธิบดีคนก่อน ๆ ทั้ง ๖ คน โจโกวีมาจากครอบครัวชนชั้นกลาง พ่อเป็นคนขายผืน และตัวเขาเองก็จบปริญญาทางด้านป่าไม้ งานแรกที่เขาทำคือเป็นพนักงานในหน่วยงานรัฐด้านป่าไม้ที่เมืองอาเจห์ ถึงแม้งานราชการจะมั่นคง แต่โจโกวีพบว่าไม่ใช่วัฒนธรรมองค์กรที่เขาต้องการ หลังจากที่เขาได้ไม่นานเขาก็เดินทางกลับสุราการ์ตาและทำงานในโรงงาน

เฟอร์นีเจอร์ของคุณปู่เขา หลังจากเก็บเกี่ยวประสบการณ์ในธุรกิจครอบครัวมา ๓ ปี โจโควีตัดสินใจเปิดโรงงานผลิตเฟอร์นีเจอร์ของตัวเอง ในช่วงแรกธุรกิจเหมือนไปได้ดี ก่อนจะพบปัญหาเรื่องการทุจริตจนต้องปิดตัวในปี ๑๐ และเป็นบทเรียนสำคัญที่ทำให้โจโควีตระหนักถึงปัญหาคอร์รัปชัน เขาตัดสินใจสู้ต่อไปด้วยการยืมเงินจากแม่มาเปิดกิจการอีกครั้ง และภายใน ๑๒ ปี เฟอร์นีเจอร์จากโรงงานของเขา ก็ถูกส่งออกไปทั่วโลก โจโควีเป็นที่รู้จักในฐานะนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ ผู้ก้าวข้ามความยากจนในวัยเด็กของตัวเอง เขาสร้างชื่อเสียงให้ตัวเองในธุรกิจด้านเฟอร์นีเจอร์ ก่อนจะเข้ามาทำงานการเมืองในปี ๒๐๐๕ ตำแหน่งแรกทางการเมืองของโจโควีคือนายกเทศบาลเมืองสุราการ์ตา บ้านเกิดของเขา ในปี ๒๐๐๕ ที่มาพร้อมกับแคมเปญ “โซโล: จิตวิญญาณแห่งเกาะชวา” ที่พลิกโฉมหน้าเมืองเล็ก ๆ ในยอร์กยาการ์ตา ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรม MICE ตลาด, สวนสาธารณะ, ศูนย์การประชุม และระบบขนส่งมวลชนถูกสร้างขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อสร้างงานและรายได้แก่คนท้องถิ่น โดยเขาศึกษาการพัฒนาเมืองในภูมิภาคต่าง ๆ และนำการพัฒนาเมืองในยุโรปมาเป็นต้นแบบ วัฒนธรรม blusukan ที่หมายถึงการลงพื้นที่พบปะชาวบ้านโดยไม่แจ้งล่วงหน้า โจโควีเดินไปคุยกับคนท้องถิ่นโดยตรงเป็นรายคน เพื่อรับฟังเสียงประชาชนอย่างจริงจัง เขาใช้เวลา ๙ ปีกับงานพัฒนาท้องถิ่น หลังจากนั้นเขาได้รับเลือกให้เป็นผู้ว่าราชการเมืองหลวงของประเทศ ที่ “จาการ์ตา” ซึ่งไม่ต่างจากเมืองหลวงของประเทศกำลังพัฒนาที่อื่น ๆ ทั่วโลก ที่ความเจริญทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี มาพร้อมกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ปัญหาเด็กขาดการศึกษา ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาชุมชนแออัดที่ เรื่องเหล่านี้มาจากการ “คอร์รัปชัน” ในระบบราชการ โจโควีเข้ามาปฏิรูประบบราชการ สร้างระบบที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดเผยให้สาธารณะรับรู้ ช่วงหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งแรก ปี ๒๐๑๔ ของโจโควี ได้ฉายาว่า ‘โอบามาแห่งอินโดนีเซีย’ จากนโยบายที่ชูการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันและยังเรียกได้ว่าไม่เคยเกี่ยวข้อง พัวพันกับการทุจริตในวงการการเมืองอินโดนีเซียของประธานาธิบดีคนก่อน ๆ ทำให้ภาพลักษณ์ต่างจากนักการเมืองท่านอื่น ๆ คุณลักษณะความเป็นผู้นำของเขาที่เห็นได้อย่างเด่นชัด ที่ทางผู้เขียนจะยกมา เป็นแนวทางให้ผู้อ่านได้ศึกษา คือ ความซื่อสัตย์ และความอ่อนน้อมถ่อมตน ในด้านความซื่อสัตย์ โจโค วิโดโด ถือเป็น บุคคลที่ชาวอินโดนีเซียเชื่อมั่นในคุณธรรมข้อนี้ของเขา เพราะเขาเป็นผู้ที่มีผลงานเด่นชัดในการแก้ปัญหาการทุจริตใน ด้านต่าง ๆ ของการบริหาร เช่น การที่เขาเปิดโอกาสให้องค์กรอิสระตรวจสอบทรัพย์สินและคณะทำงาน หรือการที่เขาไม่ยอมใช้เงินของประเทศมาสร้างความสุขสบายให้ตนเอง ซึ่งเห็นได้จากในครั้งที่ลูกชายของเขาจบ การศึกษา เขานั่งเครื่องบิน ชั้นประหยัดไปงานรับปริญญาของลูกชายของเขา แทนการไปในฐานะประธานาธิบดีซึ่ง จะต้องใช้งบประมาณของชาติ นอกจากนี้เขาเป็นแฟนเพลงสายเฮฟวีเมทัล โดยครั้งหนึ่งนายกรัฐมนตรีเดนมาร์กมาเยือนอินโดนีเซีย ได้มอบของขวัญทางการทูตเป็นซีดีแบบลิมิเต็ด อิดิชั่น อัลบั้ม Master of Puppets ของวง Metallica ให้กับโจโควี ซึ่งแม้จะเป็นแฟนเฮฟวี เมทัล และแฟนคลับวง Metallica แต่ภายหลังโจโควีได้ใช้จ่ายเงินส่วนตัวจำนวน ๑๑ ล้านรูเปียห์ (ประมาณ ๒๕,๐๐๐ บาท) เพื่อให้อัลบั้มนี้เป็นทรัพย์สินส่วนตัว เพื่อหลีกเลี่ยงเรื่องของผลประโยชน์ส่วนตัวทับซ้อน สิ่งต่าง ๆ ที่เขาทำนี้เอง ย่อมแสดงถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำในด้านความซื่อสัตย์ โจโควียังได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีการยึดมั่นในคุณธรรมใน ด้านความ

อ่อนน้อมถ่อมตน ด้วยพื้นฐานความนิยมของ โจโกวี ยังมาจากคาแรคเตอร์ของเขาเอง ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน เป็นคนของประชาชน ไม่ได้ทำตัวโดดเด่นไปกว่าประชาชนทั่วไป ผู้คนสามารถเดินเข้าไปทักทายพูดคุยได้อย่างไม่ถือตัว และยังติดดิน เดินซื้อของที่ตลาด แม้เดินทางไปต่างประเทศก็เข้าพักในโรงแรมราคาถูก ร่วมกิจกรรมกับประชาชน เช่น ร่วมเดินร่ำหมูกับประชาชนกว่า ๖๕,๐๐๐ คน เมื่อเดือนสิงหาคม ปี ๒๐๑๘ เพื่อสร้างสถิติโลกให้ประเทศ ทั้งเนื้อหาสุนทรพจน์ของโจโกวีจะเรียบง่าย เข้าใจได้ง่าย และสุภาพ ทั้งเขายังไม่มีภาพลักษณ์ของชนชั้นสูงอยู่ด้วย เขายังมีรอยยิ้มที่เป็นเอกลักษณ์ จนทำให้เขาถูกขนานนามอีกนามหนึ่งว่า “บาร์ค โอบามา แห่งแดนอิเหนา” การปฏิบัติของเขาทำให้ประชาชนนั้นเกิดความรู้สึกในเชิงบวกต่อการแก้ปัญหาของเขา นำมาซึ่งความร่วมมือในการขับเคลื่อนโครงการการแก้ปัญหาต่าง ๆ

นอกจากเขาเป็นผู้ที่มีการยึดมั่นในคุณธรรมแล้ว โจโกวี ยังเป็นประธานาธิบดีที่มีความมุ่งมั่นในการปราบปรามคอร์รัปชัน ตลอดจนมุ่งมั่นแก้ปัญหาที่มีมาอย่างยาวนานในประเทศอินโดนีเซีย ในการลงชิงตำแหน่งประธานาธิบดีในสมัยที่ ๒ โจโกวีได้ชูนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเขาเองได้ปฏิรูปอย่างมากในสมัยที่ผ่านมา ทำโครงการ Open Government ที่เปิดเผยงบประมาณของรัฐบาลท้องถิ่นทางออนไลน์ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงร่วมตรวจสอบได้ ทั้งสร้างถนน ทางพิเศษ สนามบิน ๑๐ แห่ง ท่าเรือ ๑๙ แห่ง รวมไปถึงเปิดรถไฟฟ้ามอเตอร์เวย์สายแรก หลังมีการวางแผนมากกว่า ๓๔ ปี จากผลงานในสมัยแรก ถือว่าเขาได้สร้างมอเตอร์เวย์มากกว่าประธานาธิบดีคนอื่น ๆ ถึง ๘ เท่า เขายังชูนโยบายเรื่องปากท้อง ความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งประชาชนที่ยังคงสนับสนุนโจโกวีให้ความเห็นว่าพวกเขาเข้าถึงการซื้ออย่างง่ายขึ้น จากนโยบายขยายการประกันสุขภาพ หรือ การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเป็นการพัฒนาประเทศ รวมไปถึงประธานาธิบดีสามารถจัดการปัญหาเศรษฐกิจได้ดีพอสมควร เงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำและเติบโตอย่างมั่นคงด้วย ตลอดเส้นทางการเมืองของเขา ตั้งแต่ครั้งที่เป็นนายกเทศมนตรีเมืองสุราการ์ตา เป็นผู้ว่าการจาการ์ตา จนสุดท้ายเป็นประธานาธิบดีของอินโดนีเซีย เขาได้แสดงถึงความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาด้านการศึกษาของเยาวชน โดยมีการส่งเสริมให้เยาวชนของอินโดนีเซียทุกคนได้รับการศึกษา และอีกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของโจโก วิโดโด คือ การที่เขามีความมุ่งมั่นที่จะลงพื้นที่ด้วยตนเองเพื่อสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นจริง การลงพื้นที่ของเขามักไม่มีพิธี ไม่มีกำหนดการ เพื่อที่เขาจะได้เห็นถึงปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยปราศจากการเตรียมการของผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้เขาแก้ปัญหาได้ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งจากภารกิจและการทำงานของโจโกวีนั่น ทำให้เห็นได้ว่าโอบามาแห่งแดนอิเหนานั้นมีคุณสมบัติของผู้นำที่ดีในเรื่องของความมุ่งมั่นในการทำงาน ที่ทุ่มเทอย่างเต็มความสามารถ

จากคุณลักษณะผู้นำในด้านการยึดมั่นในคุณธรรมและความมุ่งมั่นในงาน ผู้เขียนได้วิเคราะห์เพื่อเป็นบทเรียนและเป็นแนวทางเพื่อให้ผู้อ่านได้นำไปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ต่อไป บทเรียนที่ได้รับจากแบบอย่างคุณลักษณะความเป็นผู้นำของเขา คือ บทเรียนในด้านการยึดมั่นคุณธรรม ในเรื่องความซื่อสัตย์และความอ่อนน้อมถ่อมตน และความมุ่งมั่นในงาน ดังนั้น บทเรียนในเรื่องคุณลักษณะความเป็นผู้นำของ โจโก วิโดโด ในข้อการยึดมั่น

ในคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ และความอ่อนน้อมถ่อมตน โจโก วิโดโด เป็นประธานาธิบดีแห่งความหวังของประชาชน เขาเปี่ยมด้วยความซื่อสัตย์ และความอ่อนน้อมถ่อมตน แบบอย่างคุณลักษณะความเป็นผู้นำด้านการยึดมั่นในคุณธรรมนี้ เราสามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการทำงานได้ คือ ในการทำงานและการอยู่ร่วมกัน เราควรยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นอันดับหนึ่ง ประโยชน์ส่วนตนมาเป็นที่สอง ไม่เบียดเบียนเอาผลประโยชน์ของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตน และควรเรียนรู้ที่จะทำตัวอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ร่วมงานและคนรอบข้างเพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างดีต่อกันดังนั้นแล้วองค์กรจะได้ประโยชน์สูงสุด เกิดการประสานงานอย่างราบรื่น ผลงานออกมามีประสิทธิภาพ และบทเรียนอีกหนึ่งข้อที่ได้รับจากประวัติการทำงานของโจโก วิโดโด คือ ความมุ่งมั่นในงาน เขามีความมุ่งมั่นตั้งใจในการแก้ปัญหาเพื่อประชาชนอินโดนีเซียอย่างแท้จริง โดยเห็นได้จากการที่โจโกวี มุ่งมั่นในการลงไปพบประชาชนด้วยตัวเองเพื่อหารากที่แท้จริงของปัญหาต่าง ๆ จากนั้น นอกจากนี้ยังมุ่งมั่นในการหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอีกด้วย สิ่งเหล่านี้ผู้อ่านสามารถนำบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแบบอย่างในการทำงานได้ โดยมีความมุ่งมั่นเป็นพื้นฐานในการทำงาน จะเกิดความมุ่งมั่นในการหาสาเหตุและหาหนทางแก้ไขปัญหา อย่างที่ประธานาธิบดีโจโก วิโดโด ได้ ทั้งคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่เด่นชัดของเขารวมถึงการถอดบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษาถึงประวัติและแนวความคิดของประธานาธิบดีผู้นี้ ทางผู้เขียนหวังว่าจะทำให้ผู้อ่านนั้นได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของตนเอง

ประเทศหมู่เกาะขนาดใหญ่ใกล้เส้นศูนย์สูตรอย่างอินโดนีเซียที่มีปัญหาการคอร์รัปชันมานาน เกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อประชาชน จนกระทั่งนายโจโก วิโดโด หรือโจโกวี เข้าสู่การเมือง จนกลายเป็นประธานาธิบดีคนปัจจุบันของประเทศนี้ไป ได้สร้างแสงสว่างแห่งความหวังแก่ประชาชนชาวอินโดนีเซียอีกครั้ง ด้วยคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่โดดเด่น ในการยึดมั่นคุณธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้อื่น มีความมุ่งมั่นในงานพัฒนาประเทศ ในด้านการปราบปรามคอร์รัปชันและด้านการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนทำให้เขาได้รับการไว้วางใจจากประชาชนให้เป็นประธานาธิบดีถึง ๒ สมัย จากคุณสมบัติผู้นำที่ชัดเจนที่อยู่ในตัวชายผู้นี้ ทำให้เราสามารถถอดบทเรียนที่ได้รับจากคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ข้อการยึดมั่นในคุณธรรม และการมุ่งมั่นในงาน เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาความเป็นผู้นำในฐานะผู้นำหน่วยของกองทัพอากาศ ซึ่งจะก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อกองทัพอากาศต่อไป

“โอโอบามาแห่งแดนอิเหนา” ฉายาที่ไม่ได้มีดีเพียงเพราะหน้าตารูปร่างคล้ายอดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาบารัค โอบามา แต่โจโก วิโดโดยังเป็นชายไฟแรงมีคุณสมบัติผู้นำที่โดดเด่น ทั้งในเรื่องการยึดมั่นในคุณธรรม คือ ความซื่อสัตย์, การอ่อนน้อมถ่อมตน และความมุ่งมั่นในการทำงานอีกด้วย จนเราสามารถนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานได้

“I don’t mind being called a puppet. But I’m a puppet of the people” Joko Widodo

บรรณานุกรม

บุญรัตน์ อภิชาติไตรสรณ์. “โจโก วิโดโด นักสร้างฝันที่เป็นจริงสู่ว่าที่ประธานาธิบดีคนใหม่ของ

อินโดนีเซีย.” [ออนไลน์]. THAI PUBLIKA. ๒๕๕๗. จาก <https://thaipublica.org/๒๐๑๔/๐๔/joko>

widodo-๑/.html. [๑ เมษายน ๒๕๖๕]

Karoonp. Chetpayark. “โจโกวี ว่าที่ ปธน.อินโดฯ สมัยที่ ๒ ผู้นำคนแรกที่ไม่ใช่ชนชั้นนาติดดินและชอบฟังเฮฟวี่

เมทัล.” [ออนไลน์]. THE MATTER. ๒๕๖๒. จาก <https://thematter.co/brief/jokowi-indo->

president/๗๕๕๙๒.html. [๑ เมษายน ๒๕๖๕]

มติชนสุดสัปดาห์. “คนของโลก : โจโก วิโดโด ประธานาธิบดีสมัยที่ ๒ กับความท้าทายที่รออยู่.” [ออนไลน์].

MATICHONWEEKLY. ๒๕๖๕. จาก <https://www.matichonweekly.com/column/>

article_๒๔๒๑๗. Html. [๑ เมษายน ๒๕๖๕]